جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

استاندارد مهارت و آموزشی

کارگر استخراج زغال

گروه برنامه ریزی درسی معدن

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۶۲/۱۰/۱

کد استاندارد: ۷-۱۱/۴۹/۱/۲

دفتر طرح و برنامه‌های درسی: تهران- خیابان آزادی- خیابان خوش شمالی- تقاطع خوش و نصرت- ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات- طبقه چهارم
تلفن: ۶۶۶۹۴۴۱۱۹ و۶۶۶۹۴۴۱۲۰دورنگار:۶۶۹۴۴۱۱۷
کدپستی:۱۴۵۷۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران تقاضا دارد پیشنهادات و نظرات خود را درباره این سند آموزشی به نشانی‌های مذکور اعلام نمایند.

معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی: تهران-خیابان آزادی- نبش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن:۶۶۶۹۴۱۵۱۶ دورنگار:۶۶۹۴۱۲۷۲
کدپستی:۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل : کارگر استخراج زغال

خلاصه استاندارد

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری

آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/**شناسایی:** به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/ **اصول :** به مفهوم مبانی مطالب نظری/ **توانایی:** به مفهوم قدرت انجام کار

مشخصات عمومی شغل:

کارگر استخراج زغال کسی است که از عهده انجام تشخیص کاربرد وسایل و ابزار ایمنی و حفاظتی و دستگاههای موجود در معدن، کنترل استحکامات و مسیرهای عبور و مرور، لق‌گیری، تشخیص آلودگی هوای محل کار، کندن زغال سنگ، نصب و بازیابی استحکامات، تخریب و پرکردن محل‌های استخراج شده و پیشگیری از حوادث و کمکهای اولیه برآید.

ویژگی های کارآموز ورودی:

حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی

حداقل توانایی جسمی: سلامت کامل جسمی و ذهنی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد: ندارد

طول دوره آموزشی:

طول دوره آموزش	:	**۲۲۲**	**ساعت**
ـ زمان آموزش نظری	:	**٤۲**	**ساعت**
ـ زمان آموزش عملی	:	**۱۸۰**	**ساعت**
ـ زمان کارآموزی در محیط کار	:	–	**ساعت**
ـ زمان اجرای پروژه	:	–	**ساعت**
ـ زمان سنجش مهارت	:	–	**ساعت**

روش ارزیابی مهارت کارآموز:

۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵٪

۲-امتیاز سنجش عملی : ۷۵٪

۱-۲- امتیاز سنجش مشاهده ای: ۱۰٪

۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی: ۶۵٪

ویژگیهای نیروی آموزشی:

حداقل سطح تحصیلات : لیسانس مرتبط

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل: کارگر استخراج زغال

فهرست توانایی های شغل

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی تشخیص کاربرد و وسایل و ابزار ایمنی و حفاظتی
۲	توانایی تشخیص وسایل دستگاههای موجود معدن
۳	توانایی کنترل استحکامات مسیرهای عبور و مرور
۴	توانایی ایجاد سطح اتکاء مناسب زیرپای محل کار
۵	توانایی لق‌گیری از جبهه کار
۶	توانایی تشخیص آلودگی هوای محل کار
۷	توانایی کندن زغال سنگ
۸	توانایی نصب استحکامات با توجه به تغییر ضخامت و شیب
۹	توانایی بازیابی استحکامات و آماده کردن زمینه مناسب برای تخریب یا پر کردن
۱۰	توانایی تخریب و پر کردن محلهای استخراج شده (هدایت و نگهداری کمر بالا)
۱۱	توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت نکات ایمنی و حفاظتی
۱۲	توانایی کمکهای اولیه

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل: کارگر استخراج زغال

اهداف و ریزبرنامه درسی

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱	**توانایی تشخیص کاربرد و وسایل و ابزار ایمنی و حفاظتی**	٤	۸	۱۲
۱-۱	آشنایی با وسایل حفاظتی عمومی – وسایل حفاظتی عمومی (وسایل اطفاء حریق، وانتیلاتورها، وسایل هوای فشرده، روشنایی)			
۱-۲	شناسایی وسایل ایمنی فردی – وسایل ایمنی فردی(ماسک ضد گاز، کلاه، چکمه، دستکش، عینک، انواع لباس، قمقمه آب، کپسول انفرادی، انواع چراغ، مقدار غذا)			
۱-۳	آشنایی با پلاکهای ورودی و خروجی و چراغ – پلاکهای ورودی و خروجی، چراغ، گزارش وضعیت کارگاه و کنترل افراد از نظر ایمنی، سازمان‌بندی			
۱-۴	شناسایی اصول تشخیص و کاربرد ایمنی و حفاظتی – تشخیص و کاربرد وسایل ایمنی و حفاظتی			
۲	**توانایی تشخیص وسایل دستگاههای موجود در معدن**	٤	۱۲	۱٦
۲-۱	شناسایی اصول تشخیص وسایل و دستگاههای موجود در معدن – کمپرسور، لکوموتیو، لودر بارگیری، انواع جرثقیل، پمپ‌ها، ایستگاه‌های برق			
۲-۲	شناسایی اصول تشخیص علائم در مسیرهای عبور و مرور			
۳	**توانایی کنترل استحکامات مسیرهای عبور و مرور**	۳	۱۲	۱۵
۳-۱	آشنایی با وسایل کنترل استحکامات مسیرهای عبور و مرور – علائم مسیرهای عبور و مرور کارگاه استخراج – وسایل کنترل، استحکامات مسیرهای عبور و مرور			
۳-۲	شناسایی اصول کنترل استحکامات مسیرهای عبور و مرور – کنترل استحکامات مسیرها			
٤	**توانایی ایجاد سطح اتکاء مناسب زیرپای محل کار**	۲	۸	۱۰
۴-۱	آشنایی با وسایل مورد لزوم جهت محکم کردن زیرپا			

اهداف و ریزبرنامه درسی

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
	– وسایل مورد نیاز جهت محکم کردن			
۲-۴	شناسایی اصول و روش ایجاد سطح اتکاء مناسب زیرپای محل کار			
	– ایجاد سطح اتکاء مناسب			
۵	**توانایی لق‌گیری از جبهه کار**	٤	۲۰	۲٤
۵-۱	آشنایی با وسایل لق‌گیری			
۵-۲	شناسایی اصول لق‌گیری			
٦	**توانایی تشخیص آلودگی هوای محل کار**	۲	٤	٦
۶-۱	آشنایی با خصوصیات فیزیکی و خطرات گازهای موجود در معادن زغال سنگ			
	– گازهای موجود در معادن، خصوصیات فیزیکی گازهای موجود			
۶-۲	آشنایی با طبقه‌بندی معادن از نظر میزان گازدهی متان و انیدریدکربنیک			
	– طبقه‌بندی معادن از نظر میزان گازدهی			
۶-۳	شناسایی خطرات ناشی از گرد زغال سنگ			
	– امراض ناشی از گرد زغال سنگ			
۶-۴	آشنایی با وسایل اندازه‌گیری گازها			
۷	**توانایی کندن زغال سنگ**	۳	۳۰	۳۳
۷-۱	آشنایی با سیستم‌های مختلف استخراج زغال سنگ			
	– سیستم‌های مختلف استخراج			
۷-۲	آشنایی با استخراج لایه‌های خطرناک و علائم پرتاب زغال			
	– لایه‌های خطرناک، محلهایی که امکان پرتاب زغال دارند، علائم پرتاب زغال، چگونگی زه‌کشی گاز، چگونگی استخراج لایه‌های خطرناک			
۷-۳	آشنایی با وسایل کندن زغال سنگ			
	– کمباین، هاواژ، سیم‌بران، پرفراتور و پرفراتوریس			
۷-۴	شناسایی اصول کندن زغال سنگ با پیکور			

اهداف و ریزبرنامه درسی

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۸	**توانایی نصب استحکامات با توجه به تغییر ضخامت و شیب**	٤	۲۵	۲۹
۸-۱	آشنایی با انواع وسایل نصب استحکامات – انواع جکها، انواع پایه‌های چوبی پتک، اره، تیشه و تبر دو سر، گوه			
۸-۲	آشنایی با انواع استحکامات			
۸-۳	شناسایی اصول نصب استحکامات با توجه به نقشه‌های تهیه شده بر اساس وضعیت و موقعیت لایه – استحکامات مخصوص چوبی، استحکامات فلزی و مرکب، ردیفی نصب استحکامات			
۹	**توانایی بازیابی استحکامات و آماده کردن زمینه مناسب برای تخریب یا پر کردن**	۳	۱۲	۱۵
۹-۱	شناسایی اصول بازیابی استحکامات در حد ممکن – بازیابی استحکامات به روشهای مختلف (سیم بکسل، جزربندی)			
۱۰	**توانایی تخریب و پر کردن محلهای استخراج شده (هدایت و نگهداری کمر بالا)**	٤	۲۷	۳۱
۱۰-۱	آشنایی با مواد و وسایل پرکردن محل استخراج – ناو و ناو زنجیری، گونی، تورهای سیمی، تخته			
۱۰-۲	شناسایی انواع روش تخریب و پر کردن – انواع روش تخریب و پر کردن			
۱۰-۳	شناسایی اصول تخریب پر کردن محلهای استخراج شده – پرکردن (جنس لایه‌ها و شیب ضخامت لایه‌ها، مقدار گازدهی موقعیت جغرافیایی معدن)			
۱۱	**توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت نکات ایمنی و حفاظتی**	٦	١٤	۲۰
۱۱-۱	شناسایی کنترل ابزار و وسایل کار – مقررات عمومی معدن			
۱۱-۲	شناسایی اصول پیشگیری از حوادث			

اهداف و ریزبرنامه درسی

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱۲	**توانایی کمکهای اولیه**	**۳**	**۸**	**۱۱**
۱-۱۲	آشنایی با جعبه‌های کمکهای اولیه			
	- محتویات جعبه کمکهای اولیه			
۲-۱۲	- آشنایی با پانسمان			
	- انواع روشهای بانداژ			
۳-۱۲	آشنایی با کمکهای اولیه شکستگی			
۴-۱۲	آشنایی با کمکهای اولیه خونریزی و جراحات ضربه			
	- کمکهای اولیه برای خونریزی و جراحات و ضربه			
۵-۱۲	آشنایی با کمکهای اولیه و تنفس مصنوعی			
	- کپسول اکسیژن و تنفس مصنوعی			
۶-۱۲	آشنایی با کمکهای اولیه برق گرفتگی			
۷-۱۲	آشنایی با کمکهای اولیه گاز گرفتگی			
	آشنایی با کمکهای اولیه حمل بیمار			

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

نام شغل : کارگر استخراج زغال

فهرست استاندارد تجهیزات، ابزار، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	وسایل حفاظتی و ایمنی عمومی و فردی		
۲	کپسول آتش نشانی		
۳	پلاکهای ورودی و خروجی چراغ		
۴	کمپرسور، لودر بارگیری		
۵	انواع جرثقیل، پمپها، ایستگاه برق		
۶	تابلو		
۷	نقشه		
۸	ماکت		
۹	وسایل کار		
۱۰	وسایل کمک آموزشی		
۱۱	دستگاه اندازه‌گیری گاز		
۱۲	کمباین		
۱۳	هاواژ		
۱۴	سیم بران		
۱۵	پیکور		
۱۶	جک		
۱۷	پایه‌های چوبی		
۱۸	پتک		
۱۹	اره		
۲۰	تیشه و تبر		
۲۱	میخ دوسر- گوه		